

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDF2-411/24/02/AI

Warszawa, 2002.10.23

DECYZJA Nr DDF- 55 /2002

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez spółkę PROKOM Software S.A. z siedzibą w Warszawie kontroli nad spółką Softbank SA z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 25 września 2002 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął na wniosek spółki PROKOM Software S.A. z siedzibą w Warszawie, zwanej dalej PROKOM, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.), zwanej dalej ustawą, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji polegającej na nabyciu przez PROKOM akcji spółki Softbank SA z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej Softbank, powodującym uzyskanie co najmniej 25% głosów na walnym zgromadzeniu tej Spółki.

Uzupełniając zgłoszenie PROKOM wskazał, że w przypadku posiadania ok. 43% akcji Softbanku, przejmie bezpośrednią kontrolę nad spółką Softbank. Jednocześnie zgłaszający oświadczył, że koncentracja dokona się na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Z przekazanych przez PROKOM informacji wynika, że łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji - w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji - przekroczył 50 mln EURO. We wniosku zgłoszeniowym podano, że obrót Softbanku w roku obrotowym poprzedzającym zgłoszenie zamiaru przekroczył 10 mln EURO, oraz łączny udział w rynku przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji przekroczył 20%. Wobec spełnienia przesłanek art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz niespełnienia przesłanek art. 13 pkt 1 lit. a) i pkt 2 ustawy, na PROKOM-ie - jako przedsiębiorcy przejmującym kontrolę nad Softbankiem - spoczywał obowiązek zgłoszenia organowi antymonopolowemu zamiaru przedmiotowej koncentracji. Zgłoszenie powyższe dokonane zostało z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 94 ust. 4 ustawy.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Uczestnicy koncentracji.

PROKOM prowadzi działalność głównie w zakresie sprzedaży i produkcji sprzętu, oprogramowania komputerowego oraz usług w zakresie technologii informatycznych (tzw. rynek IT). Spółka obecna jest zwłaszcza w segmencie usług integracyjnych oraz produkcji oprogramowania, w szczególności oprogramowania do wspomagania zarządzania dla administracji publicznej oraz rynku ubezpieczeniowego (projekty dla ZUS, TUiR Warta SA i PZU SA).

PROKOM tworzy grupę kapitałową, w skład której wchodzi 14 podmiotów zależnych. Spółki te, podobnie jak PROKOM, prowadzą działalność na rynku IT.

Softbank prowadzi działalność w zakresie sprzedaży i produkcji oprogramowania i sprzętu komputerowego, usług informatycznych, doradztwa w zakresie sprzętu, konserwacji i naprawy sprzętu. Głównym obszarem działalności Softbanku są usługi integracyjne oraz produkcja oprogramowania dla sektora bankowego (projekty dla PKO BP, Banku Zachodniego WBK S.A.).

Softbank tworzy grupę kapitałową, w skład której wchodzi 12 podmiotów zależnych, prowadzących działalność na rynku IT.

Opis i przyczyny transakcji.

Przedmiotowa transakcja polegać będzie na przejęciu przez PROKOM kontroli nad Softbankiem w trybie art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy.

PROKOM zamierza w ciągu roku, w wyniku zawarcia kilku transakcji, nabyć 33% akcji Softbanku. Transakcje związane będą z nabyciem akcji dopuszczonych do publicznego obrotu. Po dokonaniu wszystkich zamierzonych transakcji PROKOM, wraz z posiadanym obecnie pakietem ok. 10% akcji, będzie posiadał ok. 43% akcji Softbanku. Przy takim udziale w kapitale zakładowym Softbanku, PROKOM na mocy par. 13 Statutu Softbanku będzie uprawniony do powoływania dwóch spośród trzech członków Rady Nadzorczej tej Spółki. Do kompetencji Rady Nadzorczej Softbanku należy między innymi prawo do powoływania i odwoływania członków zarządu, w tym prezesa zarządu.

W ocenie zgłaszającego planowana koncentracja pozwoli wejść na nowy dla Spółki segment rynku usług, a mianowicie usług informatycznych dla sektora bankowego. Dzięki dalszemu zaangażowaniu kapitałowemu w Softbank, PROKOM będzie miał możliwość skorzystania z doświadczenia Softbanku w zakresie usług i oprogramowania dla sektora bankowego. Rozpoczęcie współpracy umożliwi tworzenie oraz wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych dla tego sektora poprzez wykorzystanie potencjału i know-how obu firm. Jak podaje strona, z analizy rynku IT na świecie wynika, że sektor bankowy jest rynkiem perspektywnym dla branży teleinformatycznej. Większość z grona największych banków na świecie w najbliższych latach stanie przed koniecznością wymiany swoich podstawowych systemów informatycznych i dostosowania ich do wymogów współczesnego rynku bankowego i technologicznego. Planowana koncentracja pozwoli - dzięki połączeniu potencjałów obu firm - sprostać powyższemu wyzwaniu. Ponadto planowana koncentracja przyczyni się do optymalizacji kosztów finansowania działalności oraz wykorzystania

synergii wynikającej z planowanych powiązań kapitałowych i operacyjnych. Jednocześnie, jak podnosi strona, zwiększenie w wyniku ww. koncentracji potencjału jej uczestników umożliwi konkurowanie z dużymi zagranicznymi firmami informatycznymi, w szczególności wobec planowanego członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ.

Zgodnie z art. 17 ustawy organ antymonopolowy, w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie geograficznym, jak i produktowym, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Biorąc pod uwagę określone wyżej kryteria ustawowe stwierdzić należy, że w niniejszej koncentracji rynkiem produktowym jest rynek technologii informatycznych (rynek IT). W rynku tym wyróżnić można następujące segmenty:

- produkcji i dystrybucji sprzętu,
- usług związanych z integracją oprogramowania,
- produkcji i dostawy oprogramowania,
- usług informatycznych,
- usług szkoleniowych.

Z uwagi na to, że każda koncentracja winna być oceniana z punktu widzenia skutków, jakie wywoła, zdaniem organu antymonopolowego skutki przedmiotowej koncentracji będą widoczne na rynku krajowym. Tym samym rynkiem geograficznym w niniejszej sprawie jest obszar Polski.

Struktura rynku

Na polskim rynku IT działa obecnie ponad 800 firm informatycznych. Do największych (na podstawie raportu „TELEINFO 500 – Polski Rynek Teleinformatyczny 2001 r.”¹) pod względem przychodów ze sprzedaży należą: Hewlett-Packard, PROKOM, Action Sp. z o.o., ABC Data Sp. z o.o., Tech Data Polska Sp. z o.o., IBM. Według danych zawartych w ww. raporcie (tabela przedstawiająca 200 największych firm informatycznych obecnych na polskim rynku w 2001 r. – fragment poniżej) można szacować, iż udziały ww. grup w polskim rynku IT, kształtują się na poziomie od ok. 2% do ok. 6%. Na liście tej PROKOM z udziałem na poziomie ok. 4% został sklasyfikowany na miejscu 2, a Softbank z udziałem się na poziomie ok. 2 % na miejscu 15.

200 największych firm informatycznych obecnych na polskim rynku w 2001 r. – grupy

¹ Polski Rynek Teleinformatyczny 2001 TELEINFO 500 raport, wyd. Migut Media S.A., lipiec 2002 r.,

<i>lp</i>	<i>Firma</i>	<i>Przychody ze sprzedaży w 2001 r. (tys. zł)</i>
1	Hewlett-Packard ²	1.555.772
2	Prokom Software	1.030.470
3	Action Sp. z o.o.	884.496
4	ABC Data Sp. z o.o.	846.277
5	Tech Data Polska	802.200
6	IBM	706.292
7	Techmex Bielsko-Biała	614.890
8	Compaq Computer	574.374
9	Microsoft	550.000
....
15	Softbank	445.684
....
200	Grytek Warszawa	20.411
	Razem 200 firm	24.556.245

Uwzględniając podział rynku IT na poszczególne segmenty, udział uczestników koncentracji, w oparciu o dane zamieszczone w ww. raporcie TELEINFO 500, przedstawia się następująco (dane dla grup):

- w zakresie produkcji i dystrybucji sprzętu udział zarówno PROKOMU, jak i Softbanku nie przekracza 5%,
- w zakresie usług związanych z integracją oprogramowania udział PROKOM-u kształtuje się na poziomie ok. 12%, a Softbanku na poziomie ok. 8%. W tym segmencie rynku IT wyróżnić można integrację systemową (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 8%, a Softbanku ok. 9%) oraz integrację aplikacyjną (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 20%, a Softbanku ok. 8%),
- w zakresie produkcji i dostawy oprogramowania udziały PROKOM-u i Softbanku wynoszą odpowiednio ok. 6% i ok. 2%. W tym segmencie rynku IT wyróżnić można produkcję oprogramowania finansowo-bankowego (szacunkowy udział Softbanku wynosi ok. 29%, PROKOM nie prowadzi działalności w tym zakresie) oraz produkcję oprogramowania do wspomaganie zarządzania (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 28%, a Softbanku ok. 1%),
- w zakresie usług informatycznych udział PROKOM-u szacowany jest na ok. 9%, a Softbanku na ok. 2%. W segmencie tym wyróżnić można usługi serwisowe (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 20%, a Softbanku ok. 3%), usługi wdrożeniowe (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 9%, a Softbanku ok. 2%), usługi instalacyjne (szacunkowy udział PROKOM-u wynosi ok. 8%, a Softbanku ok. 2%), usługi outsourcingowe oraz przetwarzania danych (udziały PROKOM-u w tych rynkach są marginalne i nie przekraczają 1%, a Softbanku nie przekraczają 2%),
- w zakresie usług szkoleniowych udział PROKOM-u kształtuje się na poziomie ok. 10%, a Softbanku na poziomie ok. 1%.

Na rynku polskim w 2001r. w segmencie produkcji i dystrybucji sprzętu działalność prowadziło ponad 300 firm, w segmencie usług związanych z integracją oprogramowania ok.

² Uwaga w 2002 r. Hewlett Pacard i Compaq Computer notowane będą jako jedna firma (fuzja)

250, w segmencie produkcji i dostawy oprogramowania ok. 280 firm (w tym ok. 20 producentów oprogramowania finansowo-bankowego), w segmencie usług informatycznych ok. 510 firm, a w segmencie usług szkoleniowych ok. 210 firm. Wiele firm prowadzi działalność we wszystkich lub kilku segmentach rynku IT równocześnie. Głównymi konkurentami PROKOM-u w poszczególnych segmentach tego rynku są:

- w zakresie produkcji i dystrybucji sprzętu Dell Computer Poland Sp. z o.o., ABC Data Sp. z o.o., Tech Data Polska Sp. z o.o.,
- w zakresie usług związanych z integracją oprogramowania ComputerLand SA, Solidex SA, Ster-Projekt SA,
- w zakresie produkcji i dostawy oprogramowania Microsoft, Oracle Polska Sp. z o.o. IBM, ComputerLand SA, SAP Polska Sp. z o.o., Fiserw Polska Sp. z o.o., Comp Rzeszów SA,
- w zakresie usług informatycznych Hewlett-Packard, ComputerLand SA, IBM,
- w zakresie usług szkoleniowych EduSoft Sp. z o.o., Oracle Polska Sp. z o.o., SAP Polska Sp. z o.o.

W opinii Komisji Europejskiej (decyzja z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie HP/Compaq) mimo wyróżnienia w rynku usług IT segmentów, które odpowiadają standardom przyjętym przez przedsiębiorców świadczących usługi IT, właściwym rynkiem produktowym tej branży może być rynek wszystkich usług IT, bowiem dokładne rozgraniczenie określonych kategorii usług ulega stopniowemu zatarciu z powodu szybkich zmian technologicznych w sektorze IT oraz wysokiemu stopniowi substytucyjności po stronie podaży. Jednocześnie Komisja uznała, iż istnieje silna tendencja zmierzająca do umiędzynarodowienia rynku usług IT. Wiodący dostawcy usług IT, do których zaliczyć można IBM, HP/Compaq, EDS, T-Systems i CGEY oferują swoje usługi w skali europejskiej lub światowej.

Wraz z szybkimi zmianami w sektorze IT, związanymi z postępem technologicznym i wprowadzaniem nowych produktów i usług, na rynek ten wkraczają firmy świadczące usługi w branżach pokrewnych, np. w zakresie telekomunikacji czy produkcji sprzętu komputerowego.

W ocenie organu antymonopolowego rozdrobnienie rynku IT i silna konkurencja sprawiają, że planowana transakcja nie wpłynie w znaczący sposób na stan konkurencji w Polsce. Łączny udział uczestników koncentracji w polskim rynku IT w 2001 r. (mierzoną wielkością przychodu) nie przekracza bowiem 10 %.

Należy zaznaczyć, że oferty z zakresu technologii informatycznych PROKOM-u i Softbanku w przeważającej części nie pokrywają się, można je uznać natomiast za komplementarne. PROKOM obecny jest zwłaszcza w segmencie usług integracyjnych oraz produkcji oprogramowania, w szczególności oprogramowania do wspomagania zarządzania dla administracji publicznej oraz rynku ubezpieczeniowego (projekty dla ZUS, Warty i PZU). Softbank posiada tradycyjnie silną pozycję na rynku oprogramowania finansowo-bankowego (projekty dla PKO BP), na którym PROKOM nie prowadzi działalności.

Podane dane i informacje wskazują, iż PROKOM poprzez przejęcie kontroli nad Softbankiem rozpocznie działalność w segmencie rynku usług informatycznych dla sektora bankowego. Jednocześnie PROKOM wzmocni swoją pozycję w segmencie usług związanych z integracją oprogramowania. W ocenie organu antymonopolowego, zarówno w całym rynku IT, jak i w żadnym z segmentów tego rynku Spółka w wyniku koncentracji nie osiągnie pozycji zbliżonej do dominującej. PROKOM, uzyskując możliwość lepszej pozycji ofertowej

wobec innych uczestników rynku IT, będzie musiał się nadal liczyć z istniejącą na rynku polskim, jak i na rynku europejskim konkurencją. Stwierdzenie to odnosi się do oceny wpływu koncentracji na ten rynek w układzie horyzontalnym, jak również wertykalnym i konglomeratowym.

Wobec powyższego oraz w związku z tym, iż w wyniku omawianej koncentracji nie powstanie, ani nie umocni się pozycja dominująca PROKOM-u na krajowym rynku IT i konkurencja na tym rynku nie zostanie istotnie ograniczona, orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do sądu antymonopolowego - za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Instytucji Finansowych,
Usług i Rolnictwa
Marek Wojtkiewicz

Otrzymuje:

PROKOM Software SA
Al. Jerozolimskie 65/79
00-697 Warszawa

poprzez pełnomocnika:

Pana Krzysztofa Blicharza
Biuro Prawne
PROKOM Software SA
Ul. Śląska 23/25
81-319 Gdynia